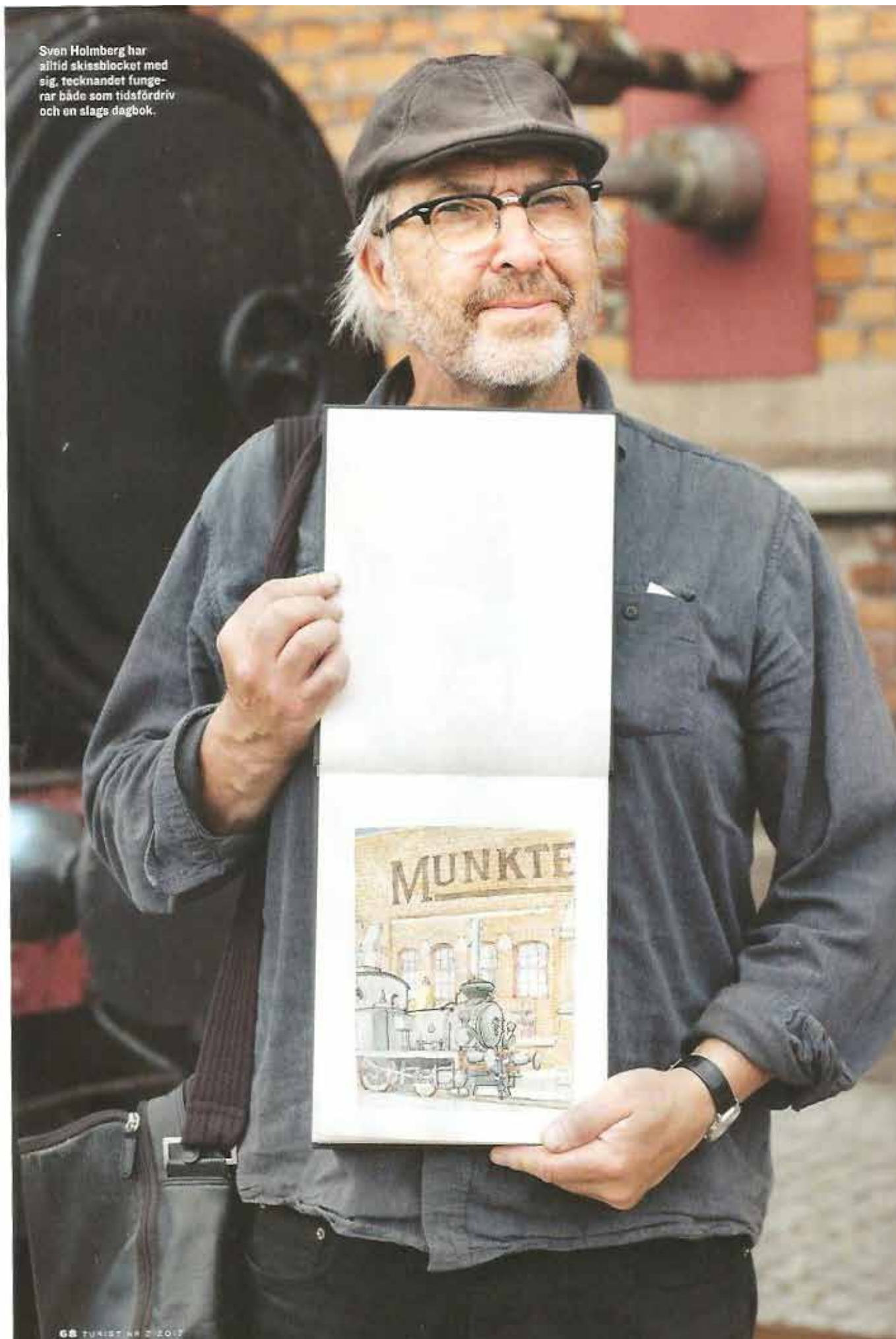

Sven Holmberg har alltid skissblocket med sig. Tecknandet fungerar både som tidsfördriv och en slags dagbok.

De finns i São Paulo, Singapore, Málaga - och i Eskilstuna. Stadstecknarna, eller Urban Sketchers som den internationella rörelsen kallas, träffas för att teckna sin stad och prata om bilderna.

TEXT: ASA OTTOSSON. FOTO: SARA MAC KEY

“När jag skissar en plats gör jag den till min”

SOLEN GASSAR ÖVER FRISTADSTORGET i Eskilstuna vid lunchtid och människor hastar över den öppna ytan mellan stenhusen. Andra halvliggjer lojt i kommunens utemöbler på gräsmattan, äter glass, tittar på vimlet omkring sig eller ner i sina telefoner. Ett koncentrerat parti jätteshack pågår utanför den nerlagda centrumbiografen, liksom i en egen värld vid sidan av allt annat.

I kanten av denna vardagsscen anländer stadstecknarna en efter en till samlingsplatsen vid fontänen framför kommunalhuset. De hejar familjärt, blir stående, småpratar. Alla bär väska eller ryggsäck, några ser lite skönt bohemiska ut, de flesta är rätt prydliga; som om de kommer direkt från jobbet – vilket de gör.

Detta är *Urban Sketchers Eskilstuna* – en grupp människor som gillar att teckna, rita och måla och därför ses på olika platser i staden varje tisdag lunch för att göra just det. Var och en, allt ifrån nybörjare till bildlärare och konstnärsaspiranter, arbetar med sitt utvalda stadsmotiv i cirka 45 minuter, sedan går man till ett kafé, fikar, snackar om och tittar på varandras bilder i en kvart innan man kutar tillbaka till jobbet eller återgår till något annat.

Ett mejl i inboxen meddelar vart man ska bege sig varje gång. I Eskilstuna finns ungefär trettio personer på listan, ett tiotal brukar dyka upp vid varje tillfälle, så även i dag. Alla som vill får vara med. Aktiviteten är generös också så till vida att den inte kostar mer än fikat plus det material man vill arbeta med, det räcker i princip med blyertsenna, suddgummi och papper.

Konceptet är internationellt. Liknande grupper finns i Italien, England, Israel, Iran, Ryssland, Indien, Japan, Sydkorea, USA, Brasilien och Australien samt på platser som Stockholm, Malmö, Lund, Örebro, Hjo och Norrköping. Varje grupp väljer hur ofta och var man ska ses. Grundtanken är densamma: att visa världen en teckning i taget.

ESKILSTUNATECKNARNA SÄTTER SIG i rörelse mot ån. Väl nere vid parkmiljön vid vattnet blandas trafikbruset upp med ihärdigt gråsparvskvitter. Det doftar nyslagent gräs.

De flesta av tecknarna hittar snabbt sin egen plats och slår sig ner vända åt olika håll. De plockar fram skissböcker, pennor, penslar och färger, zoomar på nolldid in ett motiv och sätter i gång. Det finns inte mycket utrymme för tvekan när man bara har lunchrasten på sig.

Sven Holmberg, bildlärare och en av dem som Urban Sketchers i Eskilstuna 2012, sitter bekvämt lutad i egen strandstol medan pennan utan tveak över uppslaget i en skissbok med svarta pärmar. I varje dag, det har han gjort i 57 år, gärna på resor det skapar kontakt med folk och, i bästa fall, karreskassan. Dessutom är det ett sätt att fördriva t flyget är försenat.

– Mina skissblock är som dagböcker, säger Sven Holmberg. – Min hel driva.

Klostrets kyrka växer fram streck för streck i h bok; tornen och träden bortanför ån, en bänk oc tunna på hitsidan. Han kan det här, den distinge

nen i keps. Flera stannar till, tittar rande och pratar har tid för dem a nare som sitter i låter sig inte stö bara vidare.

Björn Fundberg av initiativtagaren, sitter längre trädens skugga c en teckning som Anna Fäldt som sitter och skissar Hotell Bolinder och det gamla in skapet på andra Björn håller en f fast grepp mella medan han färgl den med orange

Pilbladens sku sig över pappere lilla skissblock d motiv växer fram

Hon gräver i s pennschrin och f bunt pennor så : den knappt får f handgreppet. H vad hon behöve: ker in i tecknan

De andra sitte

en i sin egen bubbla av avslappnad koncentratio hör ändå tydligt samman. De har ett likartat röret: lyfter blicken gång på gång, zoomar in, och i ett bestämt drag runt munnen när de med olika och egna stilar skapar var sitt utsnitt av sommar

– Vi är som ett band som spelar olika låtar, säger Fundberg.

EN AV FÖRGRUNDSGESTALTERNA inom svenska Urban Sketchers är bildläraren Nina Johansson från Stockholm sedan många år har en blogg där hon publicerar stadsbilder. Hon kontaktades 2008 av Urban Sketchers grundare, den Seattlebaserade illustratören och fotografen Gabriel Campanario, som hade sett hennes teck

"MAN SER STÄNDIGT NYA SAKER NÄR MAN TECKNAR, ALLT BLIR INTRESSANTARE!"

BLI EN STADSTECKNARE!

NINA JOHANSSON TIPSAR

1 Plocka ihop ett litet "kit" med material som du gillar att jobba med och som är lätt att ta med: pennfack med favoritpennorna, skissbok eller litet ritblock, kanske färgpennor eller akvarellfärger och lite vatten. Håll allt enkelt och bärbart.

2 Ta med en hopfällbar pall eller åtminstone en sittdyna, så att du kan välja var du vill sitta och slipper frysa om du sitter länge.

3 Motivet behöver inte vara fantastiskt, det mesta blir intressant när du börjar teckna.

4 Släpp tanken på att det du gör måste bli fint eller färdigt. Koncentrera dig på att uppleva platsen och försöka fånga den på papperet så gott det går.

5 Om du känner dig orolig över att förbipasserande vill titta på det du gör, sätt dig med ryggen mot en vägg eller bakom ett kafébord. Ett par mörka solglasögon eller hörlurar i öronen brukar också ge ostördhet. Å andra sidan, de som tittar brukar vara genuint intresserade och konversationer med dem är oftast berikande.

6 Kom ihåg att dina skisser blir mycket mer än "bara bilder", eftersom de är förknippade med allt du minns från platsen där du satt.

internet. På hans populära blogg välkomnades människor från hela världen att publicera sina teckningar och berätta historier om hur de kommit till.

– Vi gör samma grej, sa han. Vill du vara med i Urban Sketchers?

Det ville hon. Campanarios initiativ ledde till att stadstecknare i Singapore, New York, Barcelona och på många andra platser startade lokalavdelningar med egna hemsidor och grupper i sociala medier. Det gjorde Nina och några kompisar också, så småningom.

Numera är hon känd i Urban Sketchers-världen och leder populära workshops och kurser för både nybörjare och proffs, bland annat på de årliga symposier som organisationsordnar. Senast kom 500 deltagare från 44 länder.

– Jag har fått så många nya vänner! säger Nina. Det känns helt fantastiskt. Vart man än reser finns någon man vill träffa. Det känns fredsbevarande – det låter kanske lite pompöst, men ändå! Hos oss spelar religion eller nationalitet ingen roll.

Urban Sketchers Stockholm ses den sista söndagen i varje månad, men Nina tecknar också mycket på egen hand.

– När jag skissar en plats gör jag den till min, mycket mer än om jag bara tar ett foto av den, säger Nina. Jag har en hel samling med platser vid det här laget.

Ett av de ställen hon tecknat mycket genom åren är Slussen på Södermalm. Nu byggs den om och förändras steg för steg. Nina vill vara med och dokumentera det.

– Jag gillar att där är mycket trafik och folk och att den är bullrig, skitig och ful, säger hon.

Att återvända regelbundet gör att man lär känna en plats många ansikten, enligt Nina. Också mer hemtama miljöer

– som området utanför hennes egen port – får nya kval av att tecknas igen och igen.

– Man ser ständigt nya saker när man tecknar, allt blir intressantare! Det är så lätt att bli hemmablind.

Att vara stadstecknare i ett klimat som det svenska ligger dock sina sidor. På vinterhalvåret bär hon ofta tunna yvantar och försöker snabba upp sitt annars relativt långa skissande. När temperaturen kryper under noll strecket fryser vattnet till akvarellfärgerna.

– Då blandar jag i lite billig vodka, säger hon.

MINUSGRADERNA ÄR LÅNGT BORTA denna eftermiddag i Eskilstunaån. Gruppen har hittat till naturskönt belägg Kaffe Å, inhytt i en gammal fin slussvaktarbostad.

– Fikat är det viktigaste, säger Björn Fundberg, och garar nöjt på en glutenfri våffla.

När alla fått vad de vill ha och satt sig kring bordet i dags att visa upp dagens alster och berätta hur man tämmer Ingen verkar blyg, alla är vana, och pratar med visst självförtroende.

– Det blir inte så ångestskapande när man sitter och pratar i bara 45 minuter, säger Sven Holmberg. Tidspressen gör att man släpper allt och bara kör.

Genomgången får ta lite extra tid i dag. Stöttande och dominerar, tips ges i ytterst vänlig ton. Man påminns att inte jämföra sig, men gärna stjäla goda idéer från andra.

– Man måste våga prova, säger Sven. En ny penna, ett perspektiv. Går det åt skogen, så är det okej! Ingenting är så man lär sig.

Under åren har hundratals bilder gått igenom den årliga ritualen. Varje tecknare hinner göra väldigt många bilder på ett år. Att diskutera bilden, men också mängdträning är utvecklande.

För den som känner sig nöjd med sin session kan det vara en kick som sitter i hela veckan.

– Men ibland går det skitdåligt! säger Björn Fundberg. Jag kan bli så missnöjd så det bara skär i mig.

Som tur är finns Sven, han har alltid något positivt att säga. – Han är viktig för allas vår utveckling, också själsligt, säger Björn.

Flera av deltagarna pratar om tecknandet som terapi.

– Jag har en allvarlig sjukdom, men det glömmar jag när jag tecknar, säger Peder Carlström. Tid, rum och alla dagsproblem försvinner.

Många vänskapsband knyts och underhålls via Urban Sketchers i Eskilstuna. Nassar Alhanoun från Syrien är en av dem som haft stor nytta av att finnas med i detta manhang. Han fick tips om Urban Sketchers av en lokaltidningsjournalist som intervjuat honom och har nu till och med fått jobb via sina tecknarkontakter.

– Detta kom i exakt rätt tid för mig. Att få tillhöra en och dela ett intresse med andra var en nödvändighet för mig då. Nu har jag många vänner här.

Vi bryter upp. Några sitter kvar på kaféet och pratar, andra går tillbaka till jobbet, andra fortsätter mot den nya bostadsentrén för att skissa mer. Där slår de sig ner, dukar ut sina attiraljer och börjar om.

– Vi sitter helt tysta tillsammans större delen av tiden när vi träffas, säger Björn Fundberg. Tänk att det kan bli så socialt! 🏠